

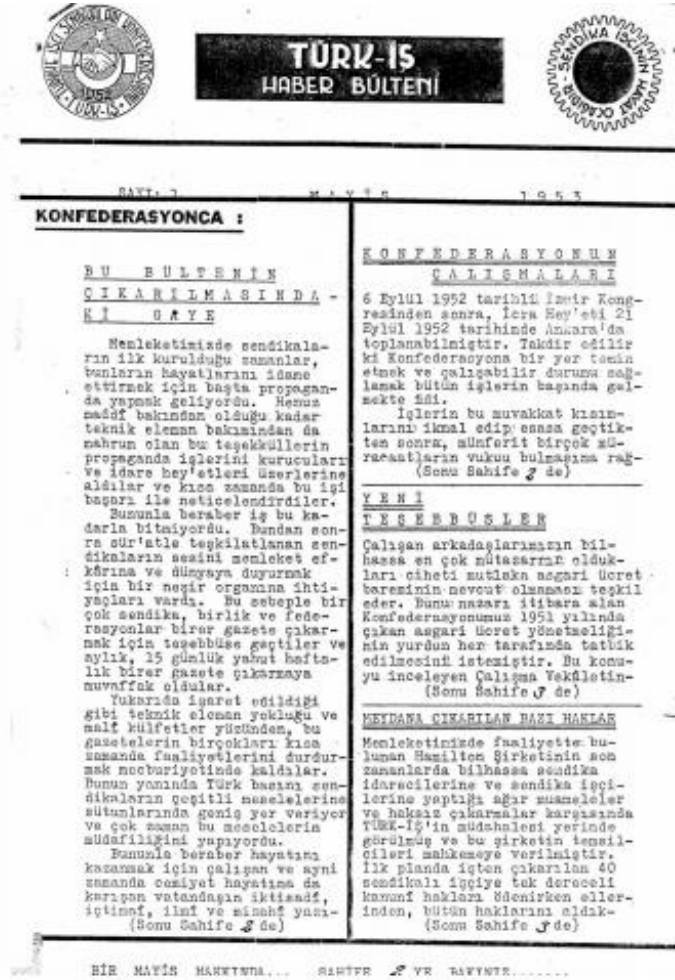
TÜRK-İŞ'İN 1953 YILINDAKİ HABER BÜLTENLERİ

18 Haziran 2021

Yıldırım Koç

İsmail İnan, Türk-İş'in Ömer Akçakanat'tan sonra, 1952-1953 yıllarında ikinci genel başkanıydı. 1953-1954 yıllarında da Türk-İş Genel Sekreteri idi ve 1954-1957 yıllarında Türk-İş Genel Başkan Vekili olarak görev yaptı. Kendisiyle 22 Nisan 1988 ve 18 Haziran 1988 günleri, İstanbul'da Erenköy'de kiracı olduğu evinde iki görüşme yaptım. 18 Aralık 2007 günü vefat etti.

18 Haziran 1988 günü yaptığımız görüşmeyi, Ülkü Özen ve Hasan Tahsin Benli'nin çekimdeki katkılarıyla, kayda almıştık. 33 yıl önceki kaydı önümüzdeki günlerde **haber2021** sitesinde yayınlayabileceğimizi sanıyorum. İsmail İnan bu görüşmelerde bana epeyce belgenin fotokopisini alma olanağı tanıdı. Fotokopisini aldığı belgelerden biri de, Türk-İş'in 1953 yılında çıkardığı haber bülteni idi. 5 sayısının fotokopilerini aldığım haber bültenlerinin birinde bir sayfa yok, birinde de iki üç sayfanın alt tarafları eksik. Ancak yine de, Türkiye işçi sınıfı ve sendikacılık hareketi tarihi çalışanların hiçbirinin elinde bulunmadığını düşündüğüm bu belgeleri erişilir kılanın yararlı olduğunu düşünüyorum. Bu belgelere <https://www.yildirimkoc.com.tr/usrfile/1623946156b.pdf> adresinden erişilebilir.

İsmail İnan'ın verdiği belgelerden bazılarını daha sonraki aylarda da erişime açacağım.

Haber Bülteni'nin Mayıs 1953 tarihli ilk sayısında "Bu Bültenin Çıkarılmasındaki Gâye" başlığı altında şunlar yazılıyordu:

"Memleketimizde sendikaların ilk kurulduğu zamanlar, bunların hayatlarını idame ettirmek için başta propaganda yapmak geliyordu. Henüz maddi bakımdan olduğu kadar teknik eleman bakımından da mahrum olan bu teşekküllerin propaganda işlerini kurucuları ve idare heyetleri üzerlerine aldılar ve kısa zamanda bu işi başarı ile neticelendirdiler.

"Bununla beraber iş bu kadarla bitmiyordu. Bundan sonra süratle teşkilatlanan sendikaların sesini memleket efkârına ve dünyaya duyurmak için bir neşir organına ihtiyaçları vardı. Bu sebeple birçok sendika, birlik ve federasyonlar birer gazete çıkarmak için teşebbüse geçtiler ve aylık, 15 günlük yahut haftalık birer gazete çıkarmaya muvaffak oldular. (...)

"Bu bültenin çıkış gayelerini kısaca şu şekilde izah edebiliriz:

"(1) Yukarıda tarifini yaptığımız müstakbel bir gazetenin temelini, bütün işçi arkadaşlarımızın fikirlerinden istifade etmek suretile sağlam olarak atmak,

“(2) Konfederasyonun alışmaları hakkında, mensuplarına ve memleket efkarına bilgi vermek ve fikir istihsal etmek.”

Bültenin Mayıs 1953 tarihli birinci sayısında “Bir Mayıs Bayramı” Başlıklı aşağıdaki uyarı yazısı yer alıyordu:

“Öteden beri Bahar ve İşçi Bayramı diye yapılagelmekte olan (Bir Mayıs bayramı) birçok arkadaşlarımızın haklı iddialarına sebebiyet vermiştir.

“Bilindiđi gibi aynı gün mekruh komünistlerin bayramlarına tesadüf etmektedir. Türk-İř’in İzmir’deki birinci genel kurul toplantısında, bu husus müzakere edilmiş ve neticede Bir Mayıs yerine 6 Eylül tarihinin işçi bayramı olarak kabul edilmesi uygun görülmüş ve bu hususta Hükümete müracaatın kararlaştırılması neticesinde, Konfederasyonca 10.12.1952 tarih ve 128/52/A sayılı yazı ile durum alışma Vekaletine arz edilmiştir ki Vekaletin bu arzumuzu yerine getireceğine şüphe etmiyoruz.

“Bu malumatı böylece verdikten sonra Konfederasyon olarak işçi arkadaşlarımıza bazı tavsiyelerde bulunmayı uygun görüyoruz;

“Bir Mayıs tarihinin yerine henüz istediğimiz gün tespit olmamakla beraber işçi arkadaşlarımızın Bir Mayıs Bayramına iştirak etmemeleri ve bunun sebeplerini her vesile ile umumi efkara arz etmelerinin en doğru bir hareket olacağı kanaatindeyiz.”

Bu bültenlerin incelenmesi, Türk-İř’in 1952 yılında kurulması sonrasındaki tavrının anlaşılması açısından yararlı olacaktır.